

[Justitsministeren.]

batten ikke dreje sig om, hvorvidt det er 4 måneder, 6, 8 eller 10 måneder. Spørgsmålet er, om man vil følge princippet i den gældende lov om, at der kan ske bortadoption uden forældresamtykke, forudsat at barnets tarv afgørende tilsiger dette. Det er det, der er mit principielle holdepunkt og ikke den ene eller den anden tidsfrist.

Ordføreren for forslagsstillerne (Inge Krogh) (KrF):

Må jeg have lov at sige til fru Birgit Busk, at det er påvist af både psykiatere og psykologer, og folk i almindelighed kan sikkert også se det, hvis de åbner deres øjne, at det er meget vigtigt med de første måneder. Det er da også vigtigt senere hen, at barnet har kontakten, men som jeg sagde, er det ikke bare de første 4 måneder af barnets liv, vi tænker på, vi tænker altså også på det barn, der er noget ældre. Når barnet er 21, er det i øvrigt ikke noget barn mere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om at bringe rigsadvokatens cirkulære nr. 144 af 15. juli 1969 i overensstemmelse med gældende ret [af Inge Krogh m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. IV. Fremsat 11/10 74).

Forslaget sattes til forhandling.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Bortset fra en enkelt ændring svarer kristeligt folkepartis forslag til folketingsbeslutning ganske til det tilsvarende forslag, som kristeligt folkeparti fremsatte i sidste

folketingssamling, og jeg skal derfor indskrænke mig til at henvise til mine bemærkninger under førstebehandlingen af dette tidligere forslag.

Som jeg her gav udtryk for, er det regeringens opfattelse, at de principper for den politimæssige og strafferetlige indsats mod narkotikaproblemet, som regeringen og folketingsretten fastlagde i 1969, og som er udtrykt i rigsadvokatens cirkulære, fortsat bør fastholdes.

Tastesen (S):

Ja, det er jo en genfremsættelse fra sidste samling, men der er dog en væsentlig ændring, for den direkte unøjagtighed, der var i forslaget til folketingsbeslutning i sidste samling, er taget ud af forslaget, og det er trods alt en erkendelse fra kristeligt folkepartis side.

Som det ser ud nu, er det stadig væk min opfattelse, at kristeligt folkepartis folketingsgruppe på trods af en stærk repræsentation af pædagoger endnu ikke er i stand til at læse indenad. Det er ikke tilladt at besidde hash til eget brug. Konfiskation finder faktisk sted efter bestemmelsen også i rigsadvokatens cirkulære, således at man er i overensstemmelse med lov om euforiserende stoffer. I 1973 har konfiskation fundet sted i 1.210 tilfælde, så alene derved er ordlyden i forslaget til folketingsbeslutning ikke i overensstemmelse med den faktiske gældende situation.

Om det, der er problemet: at man ikke strafforfølger alle de unge, der er i besiddelse af hash til eget brug, men nøjes med at konfiskere det, udtaler rigsadvokaten til folketingsudvalget på et spørgsmål, som vi har stillet:

„En ændring af praksis, således at en større del af politiets ressourcer blev anvendt til forfølgning af sager, der angår besiddelse til eget forbrug, ville efter min opfattelse føre til en uønsket mindskning af den efterforskningsmæssige indsats, som er nødvendig over for større forhandlere.“

Dette synspunkt fra rigsadvokatens side kan jeg på socialdemokratiets vegne tilslutte mig, og lad mig selv føje til, at hvis vi fulgte de intentioner, som kristeligt folkeparti har her, at alle skal strafforfølges i stærkere grad, end det nu er tilfældet, ville vi kriminalisere en stor gruppe af unge medborgere, som i

[Tastesen.]

øvrigt er lovlydige borgere, og det ville jeg anse for meget uhensigtsmæssigt.

Men jeg synes, vi skal se på forslaget i retsudvalget. Vi bør i den forbindelse se på, hvad den nationale amerikanske marihuana-kommission mener om hele dette spørgsmål, som vedrører hash. Denne kommission blev i sin tid nedsat af præsident Nixon, og den afgav i 1972 en betænkning, som er ganske interessant. Konklusionen af denne betænkning er, at den amerikanske politik på dette specielle område, som hedder marihuana og hash, bliver mere liberal end den faktiske danske praksis, vi har i øjeblikket. Dermed har jeg ikke sagt, at vi skal følge det. Vi skal iagttage udviklingen. Men den holdning, vi hidtil har haft i dansk narkotikapolitik på dette område, har efter min opfattelse været særdeles fornuftig, fordi vi nu er i en situation, hvor brugen faktisk er faldende, og jeg tror bestemt, det har sammenhæng med, at vi har taget forholdsvis afslappet på dette problem, i hvert fald mere afslappet, end kristeligt folkeparti her lægger op til.

Gerstrøm (FP):

Da dette forslag sidst blev fremsat her i tinget, vandt det kun ringe tilslutning, og det skyldes jo nok, at den hashliberale indstilling, som nu hr. Tastesen gav udtryk for, som man finder i visse dele af befolkningen, og som jo også findes herinde, har fået så stor udbredelse. Man er bukket under for den propaganda, der siger, at hash godt nok er et giftstof, men det er kun på linje med alkohol og tobak, og i virkeligheden er det ikke særlig farligt. Derfor har vi altså rigsadvokatens cirkulære, der siger, at den blotte besiddelse af hash ikke er noget, der straffes med bøde el. lign.; man får kun en advarsel. Derfor har man den opfattelse i mange kredse, at hash ikke er et særlig farligt stof. Man kan f. eks. se, at på visse afvænningsinstitutioner, som man har under f. eks. mentalhygiejnen, sidder behandlere og ryger hash sammen med klienterne; det er noget, man kalder nedtrapning.

Men den senere tids forskning på dette område har jo nok vist, at hash er et betydelig farligere stof, end man oprindeligt regnede med. Man har set, at det ved lang tids brug fremkalder hjerneskadener, det provokerer sindssygdomme og karakternedbrydning.

Derfor er der virkelig grund til at slå meget hårdere ned på besiddelsen og brugen af hash, end man gør for øjeblikket, og derfor kan vi i fremskridtspartiet til fulde støtte kristeligt folkepartis forslag. Vi bør sætte stærkere ind mod besiddelsen af hash; der bør gives bøder i hvert enkelt tilfælde.

Kirsten Sparre Andersen (V):

Som jeg sagde allerede sidste gang, da kristeligt folkeparti fremsatte dette forslag, mener vi ikke i venstre, at man når bedre resultater ved behandlingen af narkoramte ved at kriminalisere forbruget.

Formålet med lovgivningen på narkotikaområdet har hele tiden været at hindre udbredelsen af euforiserende stoffer. Som en konsekvens af denne indstilling har justitsministeren fremsat et forslag om øget strafferamme for de grovere narkotikaforbrydelser. Det er narkotikaforhandlerne, vi må gøre alt for at komme til livs. Oplysning om de skadelige virkninger ved brug af narkotika må stadig være det bedste middel til at komme problemet til livs, men hvis skaden er sket, må man sætte ind med en fornuftig og relevant behandling, og her kan jeg dele fru Inge Kroghs synspunkt, at det selvfølgelig er uacceptabelt, at medarbejdere ved narkocentre anvender narkotiske stoffer. På samme måde som det ville få konsekvenser for en medarbejder på et alkoholambulatorium, hvis han drikker med klienterne, må det selvfølgelig få konsekvenser for en medarbejder ved et narkocenter, hvis han indtager narkotiske stoffer sammen med klienterne. Hvis behandlerne mener, det er nødvendigt for at demonstrere en fordomsfri og tolerant holdning, er der noget, de har misforstået ganske alvorligt.

Men vi kan altså ikke i venstre være med til generelt at kriminalisere forbrug af hash.

Meta Ditzel (RV):

Kristeligt folkeparti ønsker altså med dette forslag til folketingsbeslutning at nå frem til mere overensstemmelse imellem loven om euforiserende stoffer og det dertil hørende cirkulære.

Jeg forstår på en vis måde nok partiets betænkeligheder ved en sådan uoverensstemmelse. I den store narkotikadebat, vi havde den 23. januar 1969, og som egentlig lagde op til folketingets behandling af disse

[Meta Bitzel.]

problemer, nævnede jeg selv i mit indlæg, Folketingstidende 1969-70, sp. 3135, at man som lovgiver må føle en vis utilfredshed ved at opretholde et forbud i bevidstheden om, at det bliver overtrådt af mange mennesker.

Vi vil fra radikal side i udvalget godt være med til at drøfte muligheden for at bringe større overensstemmelse mellem lov og cirkulære, men jeg vil altså vende forslaget om og sige, at loven måske bør bringes i større overensstemmelse med cirkulæret.

Loven forbyder som bekendt ikke alene ind- og udførsel, køb og salg osv., men også besiddelse af stoffer, det er rigtigt, og cirkulæret gør opmærksom på, at loven er udformet sådan på grund af vanskeligheder med at skelne imellem, om stofferne er beregnet til eget forbrug eller til videresalg, og at det giver vanskeligheder, er jo tydeligt.

Ifølge cirkulæret bør politiet, når det konstaterer brug af stoffer, i reglen afgøre strafansvaret med en advarsel første gang, måske også anden gang, senere kan så idømmes bøde. Men der siges, at i hvert enkelt tilfælde kunne der være anledning til at henvise den pågældende til behandling, for så vidt der på stedet er etableret et behandlingscenter for narkotikaramte.

Nu vil jeg i den forbindelse minde om, at det tyder på, man er nået til erkendelse af, at også et stof som hash er farligt, og at det kan være vanedannende. Hvis man f. eks. taler med behandlere fra et af vore centre, kan man få at vide, at det er rigtigt, det giver en nedsat koncentrationsevne og nedsat indlæringssevne og også er med til at reducere de intellektuelle evner.

Jeg mener, at udtrykket „vil kunne være anledning til at henvise til behandling“ efter de erfaringer, vi nu har gjort i årene, der er gået siden 1968, er for svagt. Med konstatering af brug af hash eller andre stoffer og dermed følgende advarsel må efter min mening følge behandling, hvis det skal lykkes os at få magt over det misbrug, der ødelægger for mange af vore unge mennesker.

For tiden søger man at udbygge amtscentrene, og det må være den rigtige vej, da det har vist sig, at et effektivt arbejde her betyder en virksomhedsfuld kontrol. Det vil være rimeligt, og det har også vist sig at være hensigtsmæssigt, at centret samarbej-

der med politiet, da der ofte er en nøje forbindelse imellem narkomani og kriminalitet.

At nøjes med at bringe overensstemmelse mellem lov og cirkulære ved at opretholde forbud og, hver gang begyndende brug af hash konstateres, idømme en straf og så tro, at ondet kan bekæmpes på den måde, er en fejlslutning. Vi må regne med, at mange af de unge, der i dag begynder at bruge hash, er så socialt og måske også så psykisk svage, at de ikke selv kan kæmpe sig ud af et misbrug.

I bemærkningerne til forslaget siger fru Inge Krogh, at den ønskede ændring af cirkulæret vil bevirke, at ansatte inden for det offentlige, herunder mennesker, der er ansat i arbejdet direkte med klienter inden for social- og undervisningssektoren, må afstå fra at bruge stoffer, hvis man får denne ændring. Her kan man få det indtryk, at det er almindeligt, at disse medarbejdere bruger stoffer. Jeg synes, det er en hård udtalelse, og vil gerne protestere i hvert fald på amtsungdomscentrenes vegne. Der tales ikke, at medarbejdere bruger stoffer, man vil ikke ansætte medarbejdere, der bruger stoffer. Hvordan det er i København, kan jeg ikke udtale mig om. Jeg har indtrykket af, at storbyforhold herovre har gjort det vanskeligt at behandle de problemer også på grund af manglende koordinering, men måske kan man her finde det nyttigt at rådføre sig med nogle af de mindre centre.

Jeg imødeser en realistisk behandling af forslaget og håber, at vi i fællesskab kan nå frem til at foreslå, at man overvejer en acceptabel, tidssvarende formulering af loven.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg kan være enig med forslagsstillerne i, at det drejer sig om at hjælpe unge således, at de ikke kommer ind i misbrug af stoffer, og det gælder også om at beskytte de svage. Men når vi så kommer til, hvordan det skal gøres, kan jeg ikke helt være enig med forslagsstillerne. Jeg mener, at det ligger på den måde, at retsforfølgning for besiddelse af små mængder stoffer til eget brug ikke er til nogen nytte. Det er et spørgsmål om at hjælpe, det er et spørgsmål om at henvise til behandling, der først og fremmest kommer ind i billedet her, og ud fra dette kan jeg

[Hagen Hagensen.]

stort set være enig i den fremgangsmåde, der nu benyttes, men vi er rede til at se på det.

Det afgørende er, hvordan der skal forholdes med videregivelsen af stoffer, det er den, der er farlig. I den forbindelse kan jeg henvise til, hvad jeg sagde, da et tilsvarende forslag var til behandling her i foråret. Jeg skal endelig henvise til, hvad jeg har sagt — Folketingstidende 1973-74 (2. saml.) sp. 4584-4585 — navnlig om spørgsmålet, hvordan man skal gribe ind over for alle dem, der handler med stoffer eller viderebringer dem. Hvis vi kan undgå videregivelsen, har vi dermed også hjulpet de unge.

Jeg skal i øvrigt sige, at jeg har gjort disse bemærkninger, fordi mit partis ordfører i denne sag, hr. Adam Møller, ikke kan være til stede her i dag, men vi er enige i, at vi kan drøfte forholdene videre i udvalget ud fra synspunktet om at hjælpe de unge.

Poul Boeg (CD):

Centrum-demokraterne er ikke i tvivl om, at kristeligt folkeparti har fremsat dette forslag med en idealistisk begrundelse, men det er desværre somme tider sådan, at det meget idealistiske ikke altid er det helt realistiske, og jeg må gentage, hvad jeg sagde, da vi behandlede det stort set tilsvarende forslag her den 29. marts i år, nemlig at vi finder, at kristeligt folkepartis forslag skyder noget over målet.

For os er problemet ikke så meget dette, hvorvidt cirkulæret er i overensstemmelse med loven. Det kan selvfølgelig være et naturligt udgangspunkt for en debat, men det er en noget formel måde at stille det op på. Vi har netop den opfattelse, som også den radikale ordfører var inde på, at det, som må være det centrale i problemet, er vel navnlig at se på det indholdsmæssige, om de regler, vi har, og den praksis, der følges, er rimelige og naturlige, herunder vel også, om man kan sige, at de er i overensstemmelse med den opfattelse, som er den fremherskende og overvejende i befolkningen. Hvad det angår, er vi tilbøjelige til at mene, at den praksis, der følges, netop opfylder dette kriterium.

Jeg vil også gerne lige minde om, at det er jo ikke sådan, at der slet ingen følger er af at være i besiddelse af hash til eget brug, hvis dette bliver konstateret. Det fremgår af cirkulæret, at der for det første bliver givet en

advarsel, for det andet kan ske konfiskation, og endelig for det tredje navnlig sker det, at der kommer et behandlingstilbud. Der er da i hvert fald mange, der har den opfattelse, at vejen frem her, hvor vi er enige i, at der er et problem, som vi gerne vil hjælpe til at løse, ikke ligger så meget i de strafferetlige sanktioner som i behandlingsvejen.

Endvidere vil jeg også gerne lige minde om, at der i en række tilfælde, f. eks. hvis der er tale om gentagelser, eller hvis der er tale om større mængder, også sker en egentlig forfølgning efter de regler, der praktiseres.

Derfor mener vi sammenfattende, at den retstilstand, som vi har for øjeblikket, egentlig ikke trænger til så forfærdelig meget revision, men i det væsentlige dækker, hvad der vil være tilslutning til. Men som jeg også sagde indledningsvis, er vi naturligvis helt åbne over for de idealistiske motiver, der ligger bag ved forslaget, og vil være helt parat til at se på nærmere enkeltheder under udvalgsbehandlingen.

Poul Dam (SF):

Egentlig er det et stift stykke, at vi skal behandle dette forslag igen. Jeg troede, det var lykkedes at forklare fru Inge Krogh under udvalgsarbejdet sidste år, at hele forslaget bygger på en fundamental misforståelse. Men det er altså ikke lykkedes, og måske er det sådan, at der slet ikke er tale om nogen misforståelse. Måske er der tale om et ganske bevidst forsøg på en insinuerende indoktrinering, et forsøg på at skabe mistillid til det bestående danske samfund, at nedbryde det danske samfund, og sådant er noget af det forfærdeligste, man har. For hvad er det, der står i forslaget? Der står en påstand om, at rigsadvokaten efter forhandling med justitsministeriet skal have udsendt et cirkulære, der er i modstrid med en af folketingets vedtagne love. Det er en grov påstand. Den er urigtig, men den bliver gentaget, og den er velegnet til at skabe mistillid til samfundet, til retsmyndighederne, til folkestyret og til ministeriet.

Så står der videre, som fru Meta Ditzel har været inde på, en interessant påstand om, at mennesker, ansat inden for den sociale sektor og undervisningssektoren, bruger sådanne stoffer i øjeblikket. Der står nemlig en elegant bemærkning om, at hvis dette her bliver bragt i overensstemmelse med det, fru

[Paul Dam.]

Inge Krogh ønsker, vil de for fremtiden afstå fra at bruge stoffet. Dette betyder på almindeligt dansk, at de gør det i øjeblikket. Det er en grov påstand, som man ikke kan fremsætte uden at bevise den.

Men sagen er måske, at dette slet ikke er, hvad det giver sig ud for. Det er måske i virkeligheden udtryk for et ønske om at få forøget strafferammerne på dette område. I så fald skulle man foreslå det og komme helt ærligt frem med det. Det er naturligvis strafbart at besidde hash til eget brug, det fremgår med al ønskelig tydelighed af rigsadvokatens cirkulære, hvori der står, at det dermed forbundne strafansvar i reglen bør afgøres med, at der meddeles den pågældende en advarsel af politiet. En advarsel er en foranstaltning, som hører hjemme i det straffereftlige system i og med, at det er helt selvfølgelig, at politiet naturligvis ikke kan meddele folk advarsler for noget, der er lovligt. Så langt er vi da heldigvis ikke nået endnu, men jeg kunne godt tænke mig, at fru Inge Krogh ønskede sig det.

Kaj Hansen (DKP):

Jeg skal først sige, at jeg er meget enig med hr. Poul Dam i, at det er en mere end ejendommelig måde, dette forslag tages op på. Men jeg ser også det i det, at der ligger nogle tendenser i forslaget, som vi absolut er imod, og det er tendenser, som ser ud til at skulle gå ud på at skærpe nedad med hensyn til narkotikabekæmpelsen. Vi mener, at indsatsen først og fremmest skal sættes ind imod importørerne af stofferne og imod de store forhandlere, og vi finder, at noget helt centralt og ganske afgørende i hele narkotikabekæmpelsen er de behandlingsmuligheder, som samfundet kan tilbyde.

Så vil jeg i øvrigt henvise til, hvad mit partis ordfører, fru Hanne Reintoft, sagde, da et næsten ligelydende forslag var til behandling i sidste samling, i Folketingstidende 1973-74 (2. samling), det står sp. 4588-89. Det er sagt så godt, at jeg ikke kan gøre det bedre, så jeg vil henvise til dette afsnit.

Grønberg (DR):

Loven om euforiserende stoffer bestemmer i § 1, stk. 1, klart, at køb, modtagelse og besiddelse af disse stoffer er forbudt. Jeg kan derfor ikke se rettere, end at rigsadvokatens cirkulære ikke stemmer overens med lovteksten. Men det, vi burde gøre, var måske at ændre lovteksten, så besiddelse af hash til eget brug normalt ikke straffes, hvis det er det, et flertal i tinget vil.

I øvrigt mener jeg, at rigsadvokatens cirkulære på en fornuftig måde angriber problemet.

Birgit Busk (U):

Jeg har set for meget til hash og hårde stoffer til, at jeg kan gå den mindste smule ind for hashliberaliseringen. Jeg håber, forslaget må få en grundig og seriøs behandling i udvalget.

Ordføreren for forslagsstillerne (Inge Krogh) (KrF):

Som det er nævnt flere gange, er det et forslag næsten ligelydende med det, der blev fremsat i sidste samling, og selvfølgelig lægger man noget frem igen, som ligger én på hjerte, når det ikke nåede frem til anden behandling. Men der er næsten skærpede omstændigheder, der begrundet en fremsættelse nu. Der er gået et halvt år, og det vil sige, at man har haft et halvt års længere observationstid til at iagttage, hvordan hashen virker.

Det er et forholdsvis nyt stof, som ikke har været brugt så forfærdelig længe i vores vestlige kulturkreds, og der kommer stadig videnskabelige undersøgelser af, hvor farlig hashen er, den er betydelig farligere end den marihuana, som hr. Tastesen omtalte. Det bliver mere og mere klart, som fru Meta Ditzel sagde, at den hæmmer koncentrationsevnen og reducerer de intellektuelle evner, og ved længere tids brug giver den forandringer af hjernen, som ikke kan gå tilbage, så man får det, man med et moderne udtryk kalder „den amotiverede unge“, som

[Inge Krøgh.]

har vanskeligt ved at tilpasse sig, tage initiativer og yde noget i samfundet.

Der bliver ganske rigtig sagt, at man skal ikke koncentrere sig om brugerne, man skal koncentrere sig om forhandlerne, og det skal politiet gøre. Men jeg har fra flere embedsmænd inden for politiet hørt, at dette cirkulære hindrer politiet i at arbejde.

For at finde de store forhandlere er man selvfølgelig nødt til at finde de steder, hvor forhandlerne har solgt deres stoffer, og i det øjeblik man af anden grund kommer i kontakt med et menneske, der har hash på sig, er det meget vigtigt, at man kan afhøre dette menneske og få at vide, hvor den pågældende har fået hashen fra. Det er det, der gang på gang kan lede hen til den store forhandler, men det er som sagt forhindret.

Dette, at det i hvert fald i befolkningen opfattes som lovligt at besidde hash, gør også, at en forhandler måske har ganske lidt på sig, når han kommer for at sælge, så kan folk hente det i trappegange, eller hvor man nu har depotet lagt, og politiet kan ikke skride ind, for der er ingen af dem, der har mere på sig end til eget brug.

Narkomisbrugere er et stort problem i vores samfund, og det viser sig, at i hvert fald 90 pct. er begyndt med hash; man er ikke begyndt med at sprøjte, man begynder med hashen.

Der bliver ganske rigtig talt om, at det er meget vigtigt, at vi har behandlingsmuligheder, og jeg kan da kun være enig i, at vi bør udstrække behandlingen så vidt som muligt, det er altid bedre at forhindre, at noget bliver behandlingsværdigt. Vi ved, det er dyrt, vi har haft forhandlingerne i socialudvalget om bemandingen af behandlingscentre, og jeg synes derfor, det må være opgaven at forhindre, at der kommer misbrugere i det hele taget, både for klientens egen skyld og også rent økonomisk.

Så bliver der sagt, at jeg må bevise det, når jeg siger, at offentligt ansatte bruger hash. Det kan jeg meget nemt, men jeg kan selvfølgelig ikke nævne navne her fra folketingets talerstol, det er ganske klart. Nu tænkte jeg måske ikke lige netop på behandlingscentre, jeg tænkte på hele den sociale sektor og også på vores folkeskole. Der er folk dér, der bruger hash, det kan jeg

med navne bevise, hvis det ønskes, og jeg tror ikke, der er tvivl om, at disse mennesker ville holde op, i det øjeblik det blev kriminaliseret.

Jens Møller (KrF):

Det har på mange måder været ejendommeligt at høre ordførerne for visse partier vedrørende de to sidste forslag her, de hænger jo i nogen grad sammen. Det er, som om man viser så stor medfølelse med de mennesker, der nu er voksne, med de mennesker, der nu er i vanskeligheder — og som man også bør vise medfølelse med — at det kommer til at gå ud over den næste generation. Det er bl. a. det, der viser sig med de mange børnehjemsbørn, vi hørte om før, helt eller delvis glemte børn, og det er netop ofte de børn, der senere hen bliver stofmisbrugere både af lettere og sværere grad. Da de meget ofte er skadede fra små, fordi de ikke har haft den kontakt med forældrene, som er nødvendig for børn, er det meget ofte frugtesløst at bruge propaganda over for dem, frugtesløst at komme med oplysninger. Det er ganske simpelt, som om der er en skade i mekanismen, i sjælen, som gør, at det er meget svært for dem at komme på ret køl igen.

Så kan man spørge, om straf kan hjælpe i sådan en situation. Nu må man selvfølgelig først og fremmest sige, at der er andre former for straf end fængsel, der er bøder, som ganske tydeligt under energikrisen har vist sig at have en afskrækkende virkning, når de har en tilpas størrelse. Men i øvrigt kan en sådan straf også meget ofte have karakter af en behandling, hvor man virkelig prøver at hjælpe disse mennesker på ret køl igen, og jeg er sikker på, at vi vil se på det med meget stor velvilje, hvis det kunne drejes i den retning. Sagen er blot den, at man ikke må lade disse mennesker sejle deres egen sø og bare fortsætte, og man må ikke tro, at man kan klare det med formaninger og propaganda.

Det har altså været ejendommeligt at høre, hvordan man ved medfølelse med de mennesker, der nu er voksne, vil videregive vanskelighederne til næste slægtled.

Vor intention fra kristeligt folkepartis side med disse forslag er at prøve at bryde

[Jens Møller.]

den onde cirkel, sådan at vi kunne få en bedre fremtid.

Tastesen (S):

Først den bemærkning til hr. Jens Møller, at hvis der er tale om en ond cirkel — og det skal ikke benægtes, at vort samfund kan have trivselsvanskeligheder af den ene eller den anden grund — er det et sammenfald af mange omstændigheder, og det er naturligvis en fælles politisk indsats, der skal til for at tage fat på den onde cirkel.

Men fru Inge Krogh, fru Kirsten Sparre Andersen og hr. Gerstrøm har her fra folketingets talerstol fremsat den påstand, at behandlingspersonalet i de narkotikainstitutioner, der findes, ryger hash, samtidig med at de er i disse behandlingsinstitutioner, og denne påstand må ikke stå uimodsagt. Det må være således, at man beviser disse påstande, fremlægger eksempler f. eks. i retsudvalget, hvor vi skal behandle dette forslag, og så findes der jo et folketingsmedlem som medlem af tilsynsrådet for hver eneste behandlingsinstitution, så hvis denne påstands rigtighed kan bevises, er der selvfølgelig grund til at skride ind. Men indtil jeg har set beviser, tror jeg overhovedet ikke på, at der er nogen som helst sandhed i de påstande, der er fremsat her fra folketingets talerstol. Det er muligt, at nogle — det sagde fru Inge Krogh her til sidst — uden for behandlingsinstitutionerne har brugt det, men man må ikke af den grund give det skær af, at det er behandlingsinstitutionernes personale, der bruger det, mens de er i gang med behandlingen af de unge stofmisbrugere. Det er simpelt hen at føre en indoktrinering ind i debatten, som er helt urimelig i denne forbindelse.

(Kort bemærkning).

Kirsten Sparre Andersen (V):

Jeg vil gerne på det kraftigste tilbagevise, at jeg har sagt, at medarbejderne ved narkocentrene bruger stoffer, Jeg har sagt, at hvis de gør det, er der noget, de fuldstændig har misforstået, det er ikke nødvendigt for at demonstrere en fordomsfri og tolerant holdning. Vi kan ikke gå med til, hvis de, som det blev sagt i bemærkningerne til forslaget,

gør det, men jeg har ikke sagt, at de gjorde det.

Justitsministeren (*Nathalie Lind*):

Vi havde sidste gang en ganske lang debat om disse spørgsmål, og det, vi behandler i dag, er den strafferetlige side af sagen. Debatten er jo gået meget videre også her, og man taler om, hvilke behandlingsmuligheder der foreligger. Det er ikke specielt mit område, men da vi sidst havde debatten, hvor man også var inde på spørgsmålet om, hvorvidt medarbejdere inden for forskellige behandlingsinstitutioner havde ret til at bruge euforiserende stoffer, kom jeg til at sige, at der var udsendt et cirkulære om, at de ikke måtte. Det benægtede fru Inge Krogh, og så rettede jeg det til, at jeg i hvert fald vidste, at det var blevet forbudt. Jeg vil gerne bekræfte her fra folketingets talerstol, at der er truffet en afgørelse herom i 1970 eller 1971, der medførte bortvisning, da det blev konstateret, Det kan altså ikke påstås, at man generelt fra det offentlige side har tolereret disse ting, således som det omtales her i bemærkningerne til forslaget.

Det, der kaldte mig herop, var imidlertid noget, som fru Inge Krogh sagde, og som decideret må være udtryk for en misforståelse. Der blev sagt, at cirkulæret hindrer politiet i at arbejde, hindrer politiet i at efterforske, hvor forbrugeren har fået stoffet fra. Jeg vil gerne have lov at citere fra rigsadvokatens cirkulære af 16. august 1971, punkt 4, hvor der udtrykkelig står:

„Forskriften om at undlade undersøgelse, når en mistanke alene vedrører eget forbrug, angår som anført i cirkulæret undersøgelse med henblik på at pålægge besidderen strafansvar. Reglen er selvsagt ikke til hinder for at foretage afhøring af besiddere med henblik på at fremskaffe oplysninger til identificering af forsyningskilden.“

De politiembedsmænd, fru Inge Krogh har talt med, må altså ikke have været bekendt med realiteterne i denne sag.

Hele dette spørgsmål kommer vi i øvrigt også tilbage til. Regeringen har jo på det strafferetlige område fremsat forslag om — netop med henblik på kilderne, bagmændene — i grovere tilfælde at forhøje strafferammen, men jeg vil blot gentage, at med

[Justitsministeren.]

hensyn til den enkelte bruger, som kun har et beskedent kvantum på sig, er vores opgave i videre udstrækning af behandlingsmæssig og social art, det er ikke en strafferetlig reaktion, der er påkrævet.

Hagen Hagensen (KF):

Blot for at der ikke skal være nogen tvivl om, hvad det er, vi drøfter i dag, så er det spørgsmålet om, hvorvidt et cirkulære skal have det ene eller det andet indhold. Spørgsmålet er ikke, hvilken hjælp der skal være. Jeg synes, hr. Jens Møller i sine bemærkninger blandede tingene sammen. Vi vil alle sammen gerne hjælpe de unge. Vi mener — nogle af os i hvert fald — at det ikke gøres med straf, og der er i hvert fald ingen hjemmel til ved tvang at henvise dem til behandling. Vi vil gerne tage det op til overvejelse, men det har blot ikke noget at gøre med det, vi drøfter her i dag. Vi vil alle sammen gerne hjælpe.

Ordføreren for forslagsstillerne (Inge Krogh) (KrF):

Vi skal ikke drøfte behandlingen, men det er i hvert fald sådan, at dette cirkulære ude omkring opfattes, som om det er tilladt at bruge hash, det har lovlighedens stempel. Jeg kan kun beklage, at de endda ret højtstående politikfolk, jeg har talt med, har givet mig disse oplysninger. De siger, det er vanskeligt at arbejde på grund af dette cirkulære. Men det er muligt, at cirkulæret er blevet misfortolket, det tør jeg ikke sige.

Jeg ville egentlig gerne have at vide — men det kan jeg få i udvalget — hvilket cirkulære det står i, at man kan afskedige folk inden for den sociale sektor, der bruger hash. Jeg er ganske uvidende om det og har også efterlyst det, så det er i hvert fald et, der må være forsvundet.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Blot for at der ikke skal være nogen misforståelser. Jeg sagde udtrykkeligt under debatten i foråret, at der ikke er udsendt noget cirkulære. Det gentog jeg her i dag. Jeg sagde, at der var truffet afgørelse i en konkret sag. Der er ikke tale om et cirkulære, men det er konstateret i denne sag, at det var ulovligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om pressens brug [af Honoré m. fl.].

(Lovforslag nr. 25. Fremsat 11/10 74).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Det forslag til lov om ændring af lov om pressens brug, som kristeligt folkepartis folketingsgruppe har fremsat, er en sammenarbejdning af to forslag, som partiet fremsatte i sidste samling, dels forslaget om at tilvejebringe hjemmel for at pålægge bladudgivere bødeansvar for bladets overtrædelser af straffelovens bestemmelser om freds- og ærekrænkelser, dels forslaget om ændring af presselovens regler om berigtigelse.

Begge forslag blev drøftet udførligt under første behandling her i tinget, og derfor skal jeg alene omtale de ændringer, som det nye lovforslag indebærer i forhold til de tidligere forslag.

Forslagets første punkt angår spørgsmålet om, hvem der kan pålægges strafferetligt ansvar for bladartikler og meddelelser, som indebærer en overtrædelse af visse af straffelovens bestemmelser om freds- og ærekrænkelser.

Efter de gældende regler kan et sådant ansvar alene pålægges forfatteren og bladets redaktør. Lovforslaget indebærer, at der yderligere vil kunne pålægges bladets udgiver et særligt bødeansvar, og dette bødeansvar skal kunne gøres gældende mod udgiveren uafhængigt af de sædvanlige tilregnelighedskrav, dvs. uafhængigt af, om der er handlet forsætligt eller uagtsomt.

Lovforslaget svarer i sin grundtanke til det